

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84—

za pol leta . K 42—

za četrt leta . K 21—

za 1 mesec . K 7—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12—

Uredništvo in uprava:

Ropitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Izid govori.

Izid volitev v ustavotvorno skupščino leži pred nami. Naša naloga je, da stvarno in brez strasti premočimo pomen teh volitev. Iz števil, ki nam jih poročajo brzojavci, se zrcali položaj naše države. V njih se jasno in razločno vidijo vse socialne in politične posledice največjega dogodka svetovne zgodovine — svetovne vojske v naših krajih.

Kakor v drugih državah srednje Evrope, tako je tudi pri nas koj pri prvih volitvah bila poražena stranka, ki je zastopnica in zračnica kapitalističnega družabnega reda. Številke, ki jih je dobila demokratska stranka v Sloveniji in na Hrvaškem, oznanjajo glasno, da ljudstvo odklanja in obsoja današnji družabni red in sedanj način vladanja. Vendar to spoznanje ni še prodrl v cel državi. Imamo še kraje, kjer so zmogale stranke, katere ne odgovarjajo več potrebam našega časa in ki se bodo morale vsled tega prej ali slej umakniti. To velja za demokratsko in deloma tudi za radikalno stranko, ki izstopa iz tega volitvenega boja kot najmočnejša politična skupina naše države. Gonilna sila te velike stranke je ideja srbsstva. To je duševna vez, ki drži in utrjuje to skupino. Dejstvo, da je nacionalna ideologija v srbskem narodu še živa in močna, tvori temelj radikalne stranke. Narodna misel, ki so radikalci gojili v ljudstvu skozi desetletja, se je ohranila le vsled zakona vztrajnosti. Zgubila bo vsled ujedinjenja prav kmalu svoj pomen in na površje bodo prišle socialne, gospodarske in kulturne potrebe srbskega ljudstva. Te potrebe in edino te potrebe bodo odločale v političnem življenju. Izrazito socialne stranke so v srbskih krajih šele v razvoju in bodo postale tekom razvoja močne. Uspehi komunistov so dokaz naši trditvi.

V hrvatskih deželah so zmagali radičevci in frankovci. Ti stranki sta črpali svojo moč iz ideje hrvatstva, njuna gonilna sila je bila posebna hrvatska država. Nasilne metode demokratskega centralizma so bile najmočnejša agitacija za ti stranki. Tako sta postali zmagovalci dve skupini, ki zastopata naravnost nemožen in reakcionaren program. Kajti ujedinjenje Slovenije, Hrvatov in Srbov je danes že neovržno, nespremenljivo in zgodovinsko dejstvo in znači ogromen napredek v kulturnem, gospodarskem in političnem razvoju Jugoslovani. Kakor hitro se bo država uredila po pravičnih načelih demokracije, bo tudi nacionalistična ideologija Hrvatov izgubila svoj pomen, razvoj jo bo potisnil v ozadje. Na pozornici političnega življenja bo ostalo le to, kar je socialna vsebina hrvatskih strank. Tudi na Hrvatskem bodo — kakor v vseh deželah sveta — socialne, gospodarske in kulturne potrebe ljudstva odločale v prihodnosti o vsem. Edino te potrebe bodo odločale o usodi in bodočnosti političnih strank v naši državi. Toda tudi na Hrvatskem so socialne stranke šele v razvoju, in tudi na Hrvatskem bodo v razvoju te stranke postale močne. Izrazito socialne in kulturne stranke so pa le ljudska stranka, stranka komunistov in socialnih demokratov. Zato so te stranke edine stranke prihodnosti.

Da ljudska stranka v državi ni še prišla do moči, treznega motrica naših razmer ne more motiti. Kdor pozna socialne razmere v Jugoslaviji, ve, da čas za nas dozoreva, da razvoj pripravlja v vseh deželah države tla za zmago naše struje. Čim bolj se bo Jugoslavija v svojem političnem razvoju približala ostalim državam Evrope, tembolj se bo bližala naša stranka svojemu razmahu. Ker napredek pri nas mora priti, mora priti z njim tudi razmah strank, ki so po svojem programu kulturne in socialne stranke. Da se naše moči morejo razviti hitreje in uspešneje, moramo prekiniti vsak stik z gospodujočimi in vladajočimi silami v državi. Mi moramo biti prosti. Iz polnih prsi moramo dihati svobodo. Naša politika mora iti za tem, da se pod nobenim pogojem ne vezemo z današnjim družabnim redom in z današnjim načinom vladanja. Vreči moramo svoje sile tja, kjer žuborijo vrelci vse moči, se snuje in pripravlja bodočnost.

Končni rezultat volitev v Sloveniji.

V Ljubljani so izvoljeni:

Kandidat SLS dr. A. Gosar z 1762 glasovi.
Kandidat JDS dr. Iv. Tavčar z 3169 glasovi.
Kandidat NSS Ivan Deržič z 1158 glasovi.
Kandidat KSJ dr. M. Lemež z 1499 glasovi.
Socialni demokrati so ostali brez mandata.

Na Kranjskem je izid volitev sledeči:

Oddanih je bilo 67.536 glasov. Od teh je dobila SLS 27.563 glasov (6 mandatov), SKS 14.752 glasov (4 mandati), JDS 4505 glasov (1 mandat), NSS 2856 glasov, komunisti 11.073 glasov (3 mandate), socialni demokrati 6787 glasov (1 mandat).

Tedaj so izvoljeni naslednji poslanci: Od Slovenske ljudske Stranke Janez Brodar, Josip Gostinčar, Josip Nemanic, Janez Stanovnik, Karel Škulj in Anton Sušnik; od Samostojne Kmetijske Stranke Jakob Kušar, Ivan Majcen, Ivan Pucelj, Janko Rajar; od komunistov Marcel Zorja, Valentin Mlakar, Vladislav Fabjančič; od socialistov Etbin Kristan in od demokratov dr. Gregor Jerjav; od narodnih socialistov nobeden.

Na Štajerskem je po znanih rezultatih izid volitev sledeči:

Zmaga hrvatske ljudske stranke v Dalmaciji.

LDU Split, 29. nov. (ZNU) Po dosedaj dospelih vesteh (manjkajo samo številke iz dveh ali treh volišč manjšega obsega) je izid volitev nastopen: Demokrati 5148 glasov, komunisti 7623, radikalci 5857, delavska stranka 9375, dr. Drinković 2683, Ljudska stranka 12.977, izvenstrankarska skupina 3804. Količnik znaša 5100. Mandate so dobile: Ljudska stranka 4, delavska 3, komunisti, radikalci, demokrati

in izvenstrankarji po enega. Vsega skupaj je glasovalo 55% v volivni imenik vpisanih volivcev.

LDU Split, 28. nov. (ZNU) V mestu Splitu je bilo oddanih 3635 glasov od 7379 vpisanih volivcev. Od teh so dobili demokrati 627, komunisti 1298, radikalci 110, seljaška stranka 426, Drinković 61, Ljudska stranka 123, izvenstrankarska skupina 990.

Liberalci tudi na Hrvatskem popolnoma poraženi.

Velik uspeh Radličevcev.

Zagreb. Radičevci 52, demokrati 19, komunisti 6, radikalci 9, Frankovci 2, Hrv. pučka 1, Hrv. Zajednica 4.

Belovarska županija brez koprivniškega okraja: Demokrati 8042, hrvatska zajednica 1229, Radičeva seljaška stranka 47.634, radikalci 485, ljudska stranka 607, komunisti 902, seljaški savez 310, frankovci 958. — V okraju Sisak: Demokrati 116, hrvatska zajednica 84, Radičeva stranka 5737, radikalci 15, ljudska stranka 39, socialni demokrati 166, komunisti 22, frankovci 72, seljaški savez 55. — V okraju Karlovac: Demokrati 332, hrvatska zajednica 533, Radičeva stranka 5461, radikalci 149, ljudska stranka 93, socialni

demokrati 96, komunisti 948, frankovci 72, seljaški savez 99. — V okraju Varaždin (definitivni izid): Radičeva stranka dobi 8 nekvalificiranih mandatov in 3 kvalificirane, demokrati 1 mandat (minister dr. Krizman), ljudska stranka 1 mandat (dr. Deželič). — V okraju Zagreb: demokrati 3 nekvalificirani in 1 kvalificiran mandat, Radičeva stranka 9 nekvalif. in 1 kvalif. mandat, hrvatska zajednica 1 mandat.

Gospić. V ličko-krbavski županiji manjka še izid volitev iz Lapca. — Brez tega volišča je izid naslednji: Demokrati 16.073, hrvatska zajednica 924, Radičeva stranka 14.344, radikalci 853, komunisti 689.

Izid volitev v Bosni in Hercegovini.

Sarajevo. Izid volitev v Bosni in Hercegovini izvzemši okraj Tuzla je nastopen: Jugoslov. muslimanska organizacija 25 mandatov; radikalci 12; savez težaka 12; demokrati 2. V tuzlanskem okraju so dobili Hrvat. težaka stranka 6 mandatov; hrv. pučka 3; komunisti 3. Skupno je torej oddanih 63 mandatov, od katerih pa odpade na muslimane 25, na radikalce 12, na težake (kmečko stranko) 18, na demokrate 2, na ljudsko stranko 3 in na komuniste 3.

Sarajevo. Izid volitev v mestu Sarajevu je nastopen: Jugoslov. muslimanska organizacija 3049, komunisti 2101, radikalna stranka 1346, hrvatska ljudska stran-

ka 422, jugoslovenska demokratska stranka 280, socialno-demokratska stranka 208, hrvatska delavska stranka 164, izvenstrankarska muslimanska lista 127, srbska narodna organizacija (Čokorilo) 92, delavska zveza 71. — Izid volitev v volivnem okrožju Sarajevska okolica je nastopen: Jugoslovenska muslimanska organizac. 21.520, komunisti 4432, hrvatska ljudska stranka 1720, delavska zveza 5207, hrvatska delavska stranka 1720, delavska zveza 5207, hrvatska delavska stranka 1906, radikalna stranka 5789, socialni demokrati 476, muslimanska izvenstrankarska lista 276, srbska narodna organizacija 1014, jugoslovenska demokratska stranka 722.

Delni rezultat volitev iz cele Jugoslavije.

LDU Belgrad, 30. nov. (ZNU) Vsi dosedanja podatki o volitvah, bodisi iz Srbije ali iz ostalih delov države še niso popolnoma točni. Iz Macedonije dosedaj še ni službenih podatkov. Po poročilih tukajšnjih časopisov so delni rezultati v vsej državi naslednji: Radikalci 100 mandatov, demokrati 90, komunisti 35, pučka stranka 25, muslimani 25, težake stranke 26, Ra-

demokrati 1; kruševačko okrožje: radikalci 3, demokrati 1, komunisti 1, seljaki 1; moravsko okrožje: radikalci 3, demokrati 2, komunisti 1, seljaki 1; niško okrožje: radikalci 4, demokrati 2, komunisti 1; podrinsko okrožje: radikalci 3, demokrati 1, komunisti 1, seljaki 3; požarevaško okrožje: radikalci 3, demokrati 3, komunisti 1, seljaki 1, liberalci 1; rudniško okrožje: radikalci 1, demokrati 2; smederevsko okrožje: radikalci 1, demokrati 3; timoško okrožje: radikalci 3, komunisti 1, seljaki 1; užičsko okrožje: radikalci 2, demokrati 1, komunisti 1; seljaki 1; obričko okrožje: demokrati 2, seljaki 1; prizrensko okrožje: radikalci 1, demokrati 1, komunisti 2; čačasko okrožje: radikalci 3, demokrati 1.

KERENSKI SE VRAČA V RUSIJO.

LDU Praga, 29. nov. (DunKU) Kakor javlja »Gazeta Poranna« iz Helsinkforsa, pride Kerenski v prihodnjih dneh v Reval. Cilj njegovega potovanja so pogajanja z zastopniki sovjetske vlade glede njegove vrnitve na Rusko.

ZVEZA NARODOV.

LDU Ženeva, 29. nov. (Švic. brz. ag.) Danes je imela zveza narodov sejo pod predsedstvom Hymansa. Na seji je stalna posvetovalna komisija sprejela osnutek vojaške ladjeplovbe in zrakovplovbe. Ta komisija ima po točki 1 pogodbe izdelati poslovnik glede vojaške moči in vojnega oboroževanja Albanije, Avstrije in Bolgarije, ki so prošile zvezo narodov za sprejem. Nadalje je svet odobril besedilo poročila o jamstvih, katera ima zveza narodov prevzeti po pogodbi med Jugoslavijo in Češkoslovaško glede varstva manjšin.

BOLNA NEMŠKA CESARICA.

LDU Toorn, 29. nov. (DunKU) Telesni zdravnik bivše nemške cesarice dr. Hähner in profesor Hymans sta izdala naslednje izvestilo glede zdravstvenega stanja cesarice: Od zadnjih dveh težkih srčnih napadov trpi cesarica na srčnih slabostih tako, da je njeno stanje zelo resno.

IZPLAČEVANJE DRŽAVNIH BONOV.

LDU Belgrad, 30. nov. (ZNU) 6% drž. boni v kronah in dinarjih, ki se morajo izplačati ta mesec, se bodo izplačali vsem onim, ki bodo to zahtevali. Finančne oblasti bodo v tem smislu postopale. Od patriotizma naših državljanov se pričakuje, da bodo rok podaljšali.

GOSPA VESNIČ O POLITIČNEM POLOŽAJU.

Kakor čitamo v srbskih listih, je sodelovala pri rapalski pogodbi tudi soproga našega ministrskega predsednika gospa Vesnič. Kakor hitro je bil sporazum sklenjen, je hitela gospa v Pariz, kjer je izročila listu »Excelsior« svojo fotografijo in dolgo izjavo o političnem položaju. O sporazumu z Italijo je izjavila gospa Vesnič, da »smo kar očarani nad njo.« V ostalem se je gospa potožila nad pomanjkanjem služkinj v Belgradu, kar pa bo sedaj že boljše, ker hodijo Srbkinje iz osvobodene Vojvodine rade služiti (Srbkinja iz kraljevine ne gre nobena služiti). Naj še povemo, da ima gospa Vesnič na fotografiji v rokah svojega malega psička, katerega ji je prijatelj, ki je vitez belega orla, z ekspresom pripeljal iz Belgrada v Pariz. Prav je, da še mi plebejski Slovenci izvemo, kake moderne predstavitelje ima država SHS v velikem svetu.

ACURTI ARETIRAN.

LDU Zagreb, 29. nov. (ZNU) Državni pravdnik je po hišni preiskavi pri državnem pravdniku Acurtiju odredil njegovo aretacijo, ker je bil v zvezi s Horthyjem in habsburgovci. Aretirana je tudi Acurtijeva žena. Kakor znano, je bil Acurti državni tožitelj v znanem veleizdajniškem procesu proti Srbom v Zagrebu.

Sirite „Večerni list“!

Politične novice.

— **Opejska pravica.** Kot poročajo iz Belgrade, je regent podpisal naredbo o pridobivanju in izgubi državljanstva kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev potom opejje in prošnje. Po tej naredbi postanejo naši državljani vsi avstrijski državljani, ki so imeli dne 1. januarja t. l. desetletno pravico pristojnosti na onih bivših avstrijskih ozemljih, ki so pripadla nam in ki so to pravico ohranili do 16. julija t. l. (dan, ko je stopila v veljavo st. germainska mirovna pogodba). Osebe, ki so si pridobile pravico pristojnosti šele po tem roku, morejo postati naši državljani samo potem odobrenja okrajinske vlade, za kar morajo napraviti prošnjo. Osebe na ozemljih, katera so prejele Italija, Rumunska, Češkoslovaška ali Poljska, morejo optirati za našo državo do 16. julija 1921 pod pogojem, da so imele pristojnost na ozemljih, ki so pripadla naši državi. Prijave se naslovi deželni vladam, odnosno velikim županstvom. Osebe v inozemstvu se morejo potom diplomatskih oblasti dotičnih držav obrniti na notranje ministrstvo. Osebe, ki imajo pravico pristojnosti na ozemlju, ki je pripadlo drugim državam, morejo postati naši državljani, če do 16. januarja 1921 izjavijo, da to žele biti. Za ozemlje, ki je pripadlo Italiji, velja rok od šestih mesecev od dne ratifikacije rapalske pogodbe dalje. Za prijave je kompetentno notranje ministrstvo. Osebe, ki se nahajajo na našem ozemlju, pa imajo pravico pristojnosti v kaki drugi državi, morejo do 16. julija p. l. optirati za naše državljanstvo. Te osebe imajo pravico, da pri svoji eventualni preselitvi vzamejo seboj vso svojo premočnino.

— **Kongres češkoslovaške socialne demokracije** (desno krilo) se je otvoril minolo soboto v Pragi. Na kongres so imeli dostop le delegati, ki so izjavili, da stoji na starem socialnodemokratskem programu. Kongresu so dali poseben povdarek in sijaj najboljši zastopniki socialne demokracije iz drugih evropskih dežel, ki so došli na zborovanje. Domačih socialno-demokratskih delegatov je bilo navzočih 400 in 100 virilistov (izvršni odbor, tajniki itd.). Pozdravni govor je imel poslanec Nemec, nakar je govoril belgijski zastopnik Vandervelde. e-ta je pozival na slovo v znamenju druge internacionale. Drugi govornik je bil tajnik britanske železničarske organizacije Cramp, ki se je istotako izrekel za drugo internacionalo. Za socialno demokracijo v Nemčiji je govoril Herman Müller, za domače nemške socialne demokrate dr. Heller, za karpato-ruske Ostapczuk, za ruske socialne revolucionarje Suhomlinov. Potem je govoril tajnih druge internacionale Huysmans, ki je priporočal češkoslovaški socialni demokraciji jasnost in potrpežljivost; socializem se ne da izvesti s terorjem. Nato je izjavil Nemec, da stoji češkoslovaška socialna demokracija na tleh internacionale demokracije. Potem so sledili referati. — To je pravzaprav drugi letošnji kongres češkoslovaške socialne demokracije, kajti tudi levica, ki je meseca septembra priredila svoj ključovalni strankin zbor, še vedno ni odložila imena socialno-demokratske stranke, da si na zboru vsi njeni zastopniki s Smeralom na čelu, izjavili, da so komunisti in da soglašajo s tretjo internacionalo. Razlog tej nedoslednosti je — strankino premoženje. Kakor znano, so se bili levičarji svoj čas polastili strankine tiskarne in vseh drugih strankinih ustanov in so do danes ostali v njihovi posesti. Strankino načelstvo, ki tvori desni tabor, je vložilo tožbo in tudi v obeh inštancah zmagalo (v zadnji prav te dni). Vprašanje je pa, ako se bodo komunisti sedaj udali in se izselili iz toplega gnezda, ki so ga spletili drugi. Vsekakor je po tem zadnjem kongresu izključeno, da bi si komunisti mogli še v naprej prisvajati ime češkoslovaške socialne demokracije.

— **Netočna vest.** Češkoslovaški tisk. urad javlja, da se je dne 27. novembra t. l. v Belgradu pričelo delovanje reparacijske komisije za razdelitev avstro-ogrškega rečnega brodovja. Obveščeni smo, da izjavimo, da je ta vest netočna in da se sedaj še ne vrši razdelitev.

— **Kaj hočemo?** vprašuje pametno neki list po miru v St. Margheriti. »Upirati se ali psovati in napadati, koga in zakaj? Da bodo zopet kričali nad nas in napadali našo državo? Ker je bila država ranjena v St. Margheriti, naj vlivamo v rano še žolča? To bi ne bil patriotizem, ampak bedarija, ki se ž njo okoristijo vsi, ki želijo naši državi slabo.

Dnevne novice.

— **Sprememba na južni železnici.** Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Počeni s 1. decembrom t. l. bodo odhajali kurzni vozovi Beograd—Wien in spalni voz Beograd—Praga iz Beograda vsak ponedeljek, sredo in petek z brzovlakom štev. 6 ob osemnajsti uri, namesto kot dosedaj z brzovlakom štev. 4, ki je odhajal iz Beograda ob enainvajsetih.

— **Podaljšana prepoved.** Ravnateljstvo državnih železnic objavlja: Prepoved sprejemanja blaga in trgovskega brutta za Beograd loco in tranzit, katero se odpošila iz ozemlja severno od Beograda, je podaljšana do vstevši 4. decembra. Od

prepovedi je izvzet samo živi brutto, premoget, ter vojaške in železniške pošiljave, ki se bodo v prihodnjem lahko sprejemale v neomejenih količinah in ki se bodo transportirale.

— **Popis invalidov, vdov in sirot.** Mnogi občinski uradi še doslej niso vposlali invalidskemu oddelku poverjenstva za socialno skrb v Ljubljani izkazov o popisu vseh invalidov, vdov in sirot glasom naredbe opr. št. III 8987/20 z dne 6. sept. 1920. Rok za vpošiljanje teh izkazov je potekel že 10. okt. t. l. Z ozirom na to, da je odvisno od socialne statistike, ki jo ima sestaviti poverjenstvo na podlagi teh izkazov, vprašanje ureditve novih dokladov pokojninam naših preskrbljenec, je nujno potrebno, da zadostijo vsi občinski uradi nemudoma svoji dolžnosti. Opozarjamo na to, da nosijo občinski uradi vso odgovornost za morebitne posledice, ki bi nastale vsled brezbriznosti posameznih uradov. Upoštevati morajo, da ne bo mogoče sestaviti socialne statistike in vsled tega tudi ne urediti vprašanja državnih preskrbnin tako dolgo, dokler ne bodo zbrani izkazi iz vseh občin.

— **Interesenti se opozarjajo** na razglas delegacije ministrstva financ v Ljubljani štev. 8136/Val. v Uradnem listu o izžrebanju 4 odstotnega prioriteta posojila lokalne železnice Ljubljana - Kamnik.

— **Zadružna šola** se otvori zopet v letošnjem zimskem tečaju. Vpisovanje se vrši pri ravnateljstvu državne trgovske šole v Ljubljani, Kongresni trg 2, dne 6. decembra od 9. do 12. ure dopoldne. Pogoj za sprejem v Zadružno šolo je dopolnjeno 16. leto in dovršena ljudska šola. K vpisovanju je treba prinesiti krstni list in zadnje šolsko spričevalo ter 20 kron kot vstopnino. Šolnine ni nobene. Pouk se bo vršil na drž. realni gimnaziji, Poljska cesta, in se začne v torek 7. decembra ob 3. uri popoldne. Zadružna šola bo trajala približno do konca aprila l. 1921. — Ravnateljstvo.

— **Praznik Marijinega oznanenja** — dne 4. aprila. Prihodnje leto pade praznik Marijinega oznanenja — 25. marca — na veliki petek. Ker se ta dan sv. maša sploh ne daruje, je premeščen praznik Marijinega oznanenja na dan 4. aprila.

— **Zaščita manjšine na Koroškem.** Mladenica Lenc Miha iz Gorinč pri sv. Jakobu v Rožu so nemški orožniki aretirali, pretepali in nato izpustili. Ne mine skoro dan, da bi se ne godila nasilstva ali druge krivice. Marija Mavrel, gostinja iz Cirkovč je šla 2. novembra t. l. k mogotcu Pavliču v Mončivasi češ, da dobi iz aprovizacije moko, žena Pavličeva je zavpila nad njo: »Ti jo ne dobiš, si na slovensko stran volila.« — Ta žena je vdova in ima nepreskrbljene otroke. Ne misli naj se pa, da je ta Pavlič kak German, pristni Slovenec je, saj nemško ne zna drugega kot »Heil« ali kakor se mu je že zareklo »Heu«. — Enako se je godilo Janezu Viterniku, sodarju v Pliberku in Jan. Kreplu ravnotam, to je onemu, ki je laškega častnika od plebiscitne komisije v Pliberku na trgu naklofotal, ker je vpil: »crepa Jugoslavia«. Da so Nemci in nemčurji podkupovali in goljufali pri glasovanju, ni sploh nič novega. Zaupniku narodnega sveta Homanu iz Metlove so ponujali 50.000 kron, če se vzdrži nadaljnje agitacije in odvrne svoje ljudi od glasovanja v prid Jugoslavije. — Gosp. učitelj Möderndorfer iz Malega št. Vida je dirigiral več ljudi v Šoštanj v tovarno, češ da dobe tam kot dobrodošli begunci delo in zaslužek. V resnici je dobilo tam le nekaj beguncev zaposlenje po 30 kron na dan in ne po 50 kron, kot je bilo obljubljeno. Med temi sta bila tudi Urbas Franc z družino in Langer Franc. Ker se s tako malo plačo sploh z družinami ne more izhajati, sta delo seveda pustila in delj časa tavalala okrog, iskajoč boljšega zaslužka. Pri tej priliki bi vprašali, zakaj tovarna usnja v Šoštanju tako slabo plačuje, morda pa je ta postavek veljal le za begunce. — Korošci.

— **Selška podružnica Slovenskega planinskega društva** je imela pred kratkim svoj občni zbor v Železnikih ob dokaj pičli udeležbi članstva. Predsednik je ugotavljal, da se vsled bližnje italijanske zasedbe podružnično delo ni moglo bogve kaj razviti, posebno kar se tiče nameravane zgradbe Krekove koče. Omenil je, da je pripravljali odbor zbral nekaj denarja, ki ap daleko ne zadostuje. Po končani ureditvi naših meja proti Italiji je pričakovati večjega delovanja. Vendarle so se po zaslugi podružničnega člana dr. Andrejke na novo zaznamovala pota na Sv. Mohor, na Prtoč, čez Prevalo na Nemide in odtod na Podnart, na Dražgoše in k slapu Nemiljšice. Pričelo se je tudi z markacijo potov iz Dolenje vasi čez Ševlje na Bukovico in odtod v Kranj in na Št. Jošt, kakor tudi z markacijo pota čez Golico, Rošt in Javorje v Poljansko dolino. Sklenilo se je, da se med zimo pridno pridobivajo novi člani za vstop v podružnico ter da se posveti posebna pozornost bližnji okolici Škofje Loke. Podružnica ima silno obsežen delokrog in jo čaka v prihodnjem letu ogromno delo. Poskrbeti bode povsod za nove napisne tablice. Glede zgradbe Krekove koče se v najkrajšem času skliče posebna seja pripravljalnega odbora. Ko se

je končno izvolil dr. Andrejka kot delegat pa k-podružnici ter na ta način omogoči delo sednik zaključil občni zbor. Želeči je, da rodoljubno loško meščanstvo v obilni meri pristopa k opodružnici ter na ta način omogoči delo v interesu mične Škofje Loke in njene bližnje okolice.

— **100 letnico Engelsovega rojstva** so le dni (28. novembra) praznovali socialni demokrati. Friderik Engels je bil Marxov prijatelj in sotrudnik in ima velik delež na sestavi Marxovega znanstvenega socializma. Zaninivo je, da je Engels že leta 1847. napovedal razpad avstro-ogske države za tisti trenutek, ko bo razpadla caristična Rusija.

— **Padanje cen na svetovnem trgu.** Na svetovnem trgu so končno začele cene odločilno padati. To se ne pozna samo v veletrgovini, ampak tudi v prodaji na drobno. Ne pri nas, seveda, pač pa na Anglaškem, v Ameriki, na Francoskem in drugod. Na Francoskem je padla cena bombažu od 970 na 395 frankov, telečje kože od 745 na 320 frankov, goveje kože od 334 na 166 frankov. V nadrobni prodaji so padle cene obutvi od 50—100 odstotkov; par finih moških čevljev stane 41 frankov. Enako so padle cene tkanih; bel batist in šifon za perilo je po 3.60 franka meter, serž iz čiste volne 12 frankov meter itd. Tudi živila so znatno cenejša; surovo maslo je po 16 frankov, olje po 8.50 franka, krompir po 85 centimov kilogram; napolnjeni bonboni stanejo 9 frankov kilogram, črno vino 1.45 franka liter. Kdaj pride ta val padanja cen tudi do nas?

— **Centralistično gospodarstvo.** Zadnjič smo poročali, da so morali radi pomanjkanja drv zapreti vojvodinske šole, ki jih je bil Pribežič menil nič, tebi nič poddržal. Sedaj pa beremo v belgrajskih listih, da so tudi v Belgradu začeli zapirati ljudske šole, ker ministrstvo ni pravočasno poskrbelo za drva. Če se tako godi središču, kako naj se pod centralizmom godi šele oddaljenim pokrajnam?

— **Invalidske naselbine na habsburških posestvih.** V Avstriji so meseca decembra 1918. sklenili, da se ima vsa imovina Habsburgovcev v Avstriji porabiti za preskrbo vojnih invalidov. Sedaj se je izdelal načrt, po katerem se ima na delu laiškega zverinjaka ustanoviti naselbina 2000 vojnih invalidov. Vsak invalid naj bi dobil 700 kvadratnih metrov zemlje, cela naselbina pa naj bi dobila v vzajemno obdelavo še 300 ha zemlje. Proti načrtu obstojajo precejšnje zapreke, katerih glavna je tajna nada gotovih krogov, da se bodo Habsburžani še povrnili na prestol.

— **Nesreči pri delu.** V rudniku v Hrastniku je pri delu povozil voz naložen s premožom 20 letnega rudarja Antona Volaja in ga nevarno poškodoval. — V Mekinjah se je s cirkularno žago vrezal v desno roko 39 letni žagar Vincenc Pavlin.

— **Moralno ogblavljenje.** Guttemplarska loža v Belgradu je iz svoje srede izključila vseučiliškega profesorja dr. Mladena Berića, ki je zakrivil samoumor srednješolske učiteljice Ružice Stojanović, katera je bila istotako član lože.

— **Ukradena slivovka.** Ponoči 24. na 25. nov. 1920 vlomili so dosedaj nepoznani storilci v klet posestnika P. R. iz S. št. 42 in mu iz iste 27 litrov slivovke s sodečkom vred, eno medeno pipo in 20 kg jabolk v skupni vrednosti 2560 kron ukradli. Nepoznani storilci so prišli s pomočjo ponarejenega ključa ali vitriha v omenjeno klet in so po storjeni tatvini neznanu kam izginili.

— **Tatvina.** Danes sta bila ukradena posestniku S. iz Erjavca pri Metliki dva črna konja v starosti 20 mesecev, eden ima na čelu belo liso. — A. D. v Košnici obč., okolica Celje, je bila ukradena v noči na 27. nov. 1920 iz zaprtega ali nezaklenjenega hleva ena 2 leti stara, 6 mesecev breja telica bele barve, srednje velika, s skoro ravnimi, kratkimi rogov, vredna 4000 kron.

— **Vlom.** Dne 20. nov. 1920 okrog 14. ure ko so bili vsi domači M. V. v Zaborštvu št. 13 občina Buzovce od hiše odsotni, ter so bila hišna vrata nezaklenjena je neki dosedaj neznan storilec s silo odprl sobna vrata in en kovček ter vkradel sledeče: 1 obleko rjavkaste barve vredno 1000 K, 1 in pol metra črne kleta 200 K, 1 hloče — blago cajt 2 m 320 kron, 3 suknje, 1 siva, 1 plava in 1 rjava 1000 kron, 1 klobuk bel 200 K, 2 para čevljev 1000 kron, 2 srajci s plavimi rožami 1000 kron, 1 srebrna ženska ura 100 K in več drugega perila pisanega 1000 K, skupna vrednost 5820 kron. Tega vloma se sumi neki nepoznani približno 40 letni mož z obraščeno brado, nosi avstrijsko vojaško čepico in je bil oblečen v rjavo slabo obleko, katerega je videla 13 letna deklica J. D., soseda iz Zaboršta obč. Breto-vica s polnim nahrbtnikom v smeri proti Ljubljani oditi.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje SKSZ** se vrši danes zvečer ob pol 8. uri v Ljudskem domu. Predava urednik g. Fr. Terseglav. Vstop vsakomur prost.

lj **Šentpeterski družabni klub.** Prijateljski sestanek vsled koncerta »Slayec« danes odpade.

lj **Šentjakovski Orel v Ljubljani.** Danes zvečer ob pol osmih odborova seja. Na sporedu je zelo nujna zadeva, zato udeležba vseh odbornikov potrebna. — Po sei fantovski večer. Udeležba vseh rednih članov, telovadcev in netelovadcev, obvezna. — V sredo zvečer telovadba kot običajno.

lj **Orel-Ljubljana I.** prosvete za frančiškansko župnijo ima danes zvečer ob pol 8. svoj redni občni zbor v mali dvorani na poti frančiškanskega samostana. Vhod leve stopnice v pročelju. Udeležba je za vse redne in podporne članke obvezna. — Predsednik.

lj **Krščansko žensko društvo** vabi vse svoje članice k izredno važni sei, ki se vrši v sredo dne 1. decembra t. l. ob 5. uri popoldne v Jugoslovanski tiskarni, II. nadstropje levo. Vabimo k polnoštevilni udeležbi.

lj **Veleturisti.** Burka v treh dejanjih, spisal Kurt pl. Kraatz. To igro, ki je polna pristnega humorja in zelo učinkovita, bo vprizoril Ljudski oder jutri — na narodni praznik — ob pol osmi uri zvečer v Ljudskem domu. Občinstvo naj si preskrbi vstopnice v trafiki gospe Modiceve v Kopitarjevi ulici in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu.

lj **Ali je to mogoče?** Pod tem naslovom je prinesla »Nova pravda« še ponovno nekak napad na tvrdko Korenčan, v katerem objavlja plače uslužbenec pri tvrdki, češ, kako nizke da so. K temu smo prejeli poročilo, da omenjene številke danes ne odgovarjajo več resnici. Čudno pa je videti, da omenjeni list napada in omenja v prvi vrsti eno samo tvrdko, medtem ko je znano, da je po celi Ljubljani velikansko število drugih tvrdk, ki dajejo svojim uslužbenecem še slabše plače kot omenjena tvrdka, a jih »Nova Pravda« iz svojega strankarskega razloga ni videla. Ali hočete, da imenujemo tvrdko, ki je zahtevala od svoje izučene uslužbenke, naj jim dela za hrano in stanovanje in naj poleg tega še doplača za hrano neko vsoto. Uslužbenka je morala zato iti iz hiše, kjer je itak delala kot učenka več let. Tudi mi se vprašamo: Ali je to mogoče?

lj **Zgubila se je črna denarnica** s srednjo vsoto denarja in legitimacija »Samopomoči«. Pošten najditelj se naproša, naj jo odda na Žabjaku št. 3, II. nadst., levo.

lj **Zvezke je bil ukradel.** Aretiran je bil sinoči J. Ž., ki je skupno z še nekim zidarskim vajencem ukradel 5 zavojev šolskih zvezkov. Ko ga je po priznanem dejanju vodil stražnik v zapor, mu je pobegnil, pri čemur pa ni imel sreče. S stražnikom se je ruval, pri čemur mu je J. Ž. padel in si ob kamnu prizadel lahko telesno poškodbo. Po obvezi po zdravniku je nadaljeval svojo prvotno namenjeno pot.

lj **Dvoeklesni vozček je izginil.** V noči od 13. na 14. nov. 1920 so vkradli neznani storilci tovarniškemu delavcu Francu Dečmanu stanujoč v občini teharje 33 pred svojo hišo stoječi dvoeklesni vozček s trugo, zeleno in barvan, ovojnica je bila še popolnoma nova in nepobarvana, vreden 500 K.

Razne novice.

r **Socialistični tisk v Avstriji.** Avstrijska socialdemokratska stranka bo na Dunaju zopet začela izdajati poljudni tednik »Das Volk«, ki ga je svojčas urejeval Friderik Adler v revolucionarnem duhu ter je bil ob začetku vojne kot edini nemški list ustavljen. Posmezne številke lista bodo prodajali po 50 vin.

r **Zemski ostanki Slowackega bodo prepeljani na Poljsko.** Zemski ostanki velikega poljskega pesnika Julija Slowackega, (ki je umrl v Parizu leta 1849 in je bil pokopan na pokopališču Pere La-chaise) bodo v bližnji prihodnosti prepeljani na Poljsko, v njegov rojstni kraj Krzemieniec.

Narodno gledališče.

DRAMA:

Torek, 30. nov.: Zaprtlo.
Sreda, 1. dec.: »Hasanaginica«. Slavnostna predstava. Izven.
Četrtek, 2. dec.: »Bobrov kožuh«. Red E.
Petek, 3. dec.: »Sen kresne noči« v opernem gledališču ob dramskih cenah. Red C.
Sobota, 4. dec.: »Bobrov kožuh«. Red D.
Nedelja, 5. dec.: »Figaro se ženi«. Izven.
Ponedeljek, 6. dec.: »Pohujšanje v dolini sent-florjanski«. Red B.

OPERA:

Torek, 30. nov.: »Vesele žene windsorske«. Red B.
Sreda, 1. dec.: »Dalibor«. Slavnostna predstava. Izven.
Četrtek, 2. dec.: Zaprtlo.
Petek, 3. dec.: »Sen kresne noči«. Dramska predstava. Red C.
Sobota, 4. dec.: »Rigoletto«. Red A.
Nedelja, 5. dec.: »Vesele žene windsorske«. Izven.
Ponedeljek, 6. dec.: Zaprtlo.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.